

قۇزار شاتقالدان ۈلگەن كوپىر سالىنىپ، قىستاق تۇرعىندارنىڭ تۇرمىسىندا زور وزگەرىستەر تۇىلدى

□ انار بۇلت / شىنچياڭ گازەتىنىڭ ئىشلىشى خان چىيىنان

”كوپىر بار بولدى، بالالار وقۇعا بارغاندا ەندىڭارى تۇيەگە مەنبەيىتىن، سرىمىا ارقانعا اسىل-مايتىن بولدى“. تاشقورعان تاجىك اۆتونومىيالى اۋدانى مارياك اۋىلى ۋىل قىستاعى پارتيا يايچەي-كاسىنىڭ شۇجىيى كۇراش اېۋلىكىم اسىرلەنە: ”كوپىر بار بولدى، ۋېزىدىڭ قىستاعىمىز داھۇندىڭ نەز ارانسائا“ ئۇستى“، - دەدى.

تاشقورعان تاجىك اۆتونومىيالى اۋدانىنىڭ ”ۇستىرتەڭگى مەرۋەرەت“، ”بۇلت ۇستىندەگى اۋدان قالاشىعى“ دەگەن داڭقىتى اتى بار. ۋىل قىستاعىنىڭ توڭمىرەگىن تاۋ قورشاپ جاتادى دا، بەينە ۋىر شىنىنىڭ تۇيىنە ۇقسايدى. قىستاق مارياك اۋىلىنان 5۱ كىلومەتىر جەردە، تاشقورعان اۋدان قالاشىغىنان 186 كىلومەتىر قاشىقتىقتا. بۇرىندارى قىستاقنان شىعاتىن جولدىڭ ەكى شەتىنىڭ ۋىر جاعى جالاما قۇز دا، ەندى ۋىر جاعى ارقىراپ اققان ياركەن وزەنى.

”اسقار تاۋلار كۇدەر بولپ، ياركەن وزەنە-نىڭ تۇلغان اعىسى وتكىەل بەرمەيىتىندىكەن، بۇرىن قىستاقى بالالار اۋدان قالاشىغىنا وقۇعا بارۇ ۇشۇن 7— 8 كۇن جول جۇرەتىن. اۋدان قالاشىغىنا جەتكەنشە ايقاق كىيەدەرى جىرتىلىپ، اياقتارى قاجالىپ ۇسىپ كەتەتىن“. 2۱ جاستاعى بۇرابۇل ۇمۇسلات كىشكەنتايىنان ۋىل قىستاعىندا ەر جەتكەن، كىشكەنتاي كەزىندەگى وقۇ وقىعان كەشىرمەسىن ول مۇلەدم ۇمىنا المايدى.

ول: سول شاقىنا جول مەن كوپىر بولماغان-دىقتان، قىستاققا اۆتوموبىل كەلە الماۋشى ەدى، تۇيە مەن ات قىستاق تۇرعىندارنىڭ قاتىناس قۇرا-لى بولاتىن. قىستاقنان شىعاتىن جولدىڭ ار قادا-مىن باسۇ وتە جاپا - ماشاقاتتى ەدى، قىستاققا ەڭ جاقىن مارياك اۋىلىنا بارۇ ۇشۇن دە 2 كۇن جۇرۇگە تۇرا كەلەتىن، - دەيدى.

ئىپتى دە كوپ ۋاقتىن جەمىس وسىرەتىن شارۋالارعا ارنادى

— مەملەكەتتىك 1- مامىر ەڭبەك مەدالىنىڭ يەڭىرى سۇڭ فىڭجۇي جونىندە

بولعان، 20۱5 - جىلى اۆتونومىيالى رايوندىق ەڭبەك ەرى بولپ باعالاندى، 20۱6 - جىلى ”مەملەكەتەتتىك ەكولوگىيا قۇرىلىسىنا كورنەكنى ۇلەس قوسقان وزات جەكە سىلغىنا“ جانە ”مەملەكەتتىك جاسىلادەندىرۇ مەدالىنا“، 20۱9 - جىلى (تۇڭغىش ئوتپا) جۇڭگو ورمان - جايىلم كاسىپ سالاسىنىڭ ”جاسامپاز دا-رىندى“ سىلغىنا يە بولعان.

داڭقى الدىندا سۇڭ فىڭجۇي ۇوزىنىڭ تەك قانا ۋىر نەگىزگى ساتىداعى ورمان شارۋاشلىعى قىزمەتكەرى ەكەندىگىن، ورمان جاڭغاعى، شىلان، جاڭغاق جەتىلدىرۇ جانە جالپىلاستىرۇ چولىندا ۇمىرنىنىڭ جارىتىسىن جۇمساعان جان ەكەندىگىن ايتادى.

1997 - جىلى سۇڭ فىڭجۇي ىلىم - تەحنىكا ۇجىمىن باستاپ ورمان جاڭغاعىنىڭ تۇقىمىن ەنگىە-زىپ ۇسىرۇ تەحنىكاسىن زەرتتەۋ مەن جالپىلاستە-رىپ قولدانۇدى باستادى. كوكتەمگى سۇق پەن پەريودتىق ۇسكىنىڭ ئىقالى سەبەبىىنەن، سولتۇسەتتىك شىنچياڭ وڭمىرىندە قۇرعات جەمىس اعاشتارى ۇتۇرى ەگىشىلىگى بولماعان، ەگەر سولتۇستىك شىنچياڭ وڭمىرىندە وسىرۇگە ۇيلەستەن ورمان جاڭغاعىن جەتىلدىرىپ شىقسا، شىنچياڭ جەمىس ورمانى شارۋاشلىغىنىڭ ەرەكشە اعاش تۇرلەرىن مولايىتىپ قانا قالماستان، ەگىنىشلەردىڭ كىرىسىن ارتىتىرۇدى دا جەبەيتىن بولادى. وسى ويدىڭ جە-تەگىندە سۇڭ فىڭجۇي ۋىر جىلدىڭ 120 كۇنىىنەن استام ۋاقتىن بۇكىل شىنچياڭنىڭ جەر - جەرىندەگى ورمان جاڭغاعىن سىناققان وتكىزۇ اتىزدارىندا قار-بالاستاۋمەن وتكىزدى.

20 جىلعا جۇىق ەنگىىزۇ، سىناق رەتىىندە ۇلكى كورسەتۇ مەن جالپىلاستىرۇدان كەيىن، سۇڭ فىڭجۇي ىلىم - تەحنىكا ۇجىمىن باستاپ مول ۇنىم بەرەتىن، سۇققا ۇتوزمىدى، قۇاڭشىلقەقا شىدامدى جانە سورتاڭدىققا ۇتوزمىدى ساپالى سورت تاڭداپ شىقتى، سونداي - اق اۆتونومىيالى رايونىنىڭ ورمان اعاش سورتتارىن تەكسەرىپ تۇ-راقتاندىرۇىنان وتكەن يىغۇۋ بۇدان جاڭغاعىنىڭ (ۇلكەن جەمىستى جاڭغاق) 5 ساپالى سورتىن جە-تىلدىرىپ، 2 تۇردە مەملەكەتتىك تاپقىرلىق پاتەنت قىمىنا يە بولپ، 3 تۇردە اۆتونومىيالى رايونىنىڭ

بىرەنگى ورتالىقتىڭ شىنچياڭ قىزمەتى جونىندەگى ئىگىيە ئىلمىجىلىسىنىڭ رۇخىن ۇيرەندىلىك، داپەتكىلىدندىرىدىك جاڭا داۋىردىگى جۇڭگوشا سوتىيالىستىك شىنچياڭ قۇرۇعا قۇلىشپانلىق

(باسى 1 - بەتتە)

2020 - جىلى تۇتاس رايونىنىڭ ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قىزمەتىندە جاڭا ۋنىمەدىلىككە قول جەتتى، ەسىرتكى قىلمىستارىنا سوققى بەرۇدە جاڭا كۇرەس ناتىجەلەرنە قول جەتتى، وڭىرلىك سىيات العان ەسىرتكى كورنەكنى ماسەلەلەرى ۇنىمىدى تەجەلدى؛ ەسىرتكى شەڭۇگە تىمىم سالۇ، ەسىرتكىدەن ارىلتۇ ورەسى جاڭا بىيىككە كوتەرىلدى، تۇتاس رايونداغى ەلۇمەتتىك اۋ-ماقتاردىڭ ەسىرتكىدەن ارىلتىپ ساۋىقتىرۇ جۇ-مىسىن اتقارۇ مولشەرى 100%كە جەتتى؛ ەسىرتكەگە تىمىم سالۇ ۇگىت تارىيەسىندە جاڭا جاعداي قا-لىپتاستى، تۇتاس رايوندا قازىر بار ەسىرتكى تۇتىنادەتتىن ادام سانى 20۱7 - جىلدىڭ سىوڭىنداغىمەن سالىستىرعاندا، 83.۸3% ازىدى؛ جالپىلىق جونگە سالۇ ۋنىمەدىلىگىندە جاڭا تابىستار بولدى، تۇتاس رايونداغى ەسىرتكىگە شاتىلغان كەدىيلەر تۇگەل. دەي كەدەيلىكتەن ارىلدى.

ۇماجلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: تۇتاس رايونىنداغى وڭىرلەر، تاراۋلار شى جىيىنىڭنىڭ جاڭا داۋىر جۇڭگوشا سوتىيالىزم يدەياسىن جەنەكشى ەتۇگە باستان - اياق تاباندى بولپ، باس شۇجى شى جىيىنىڭنىڭ ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قىزمەتى جونىندەگى ماڭىزدى نۇسقاۋدە-نىڭ رۇخىن ىشكەرلەي داپەكتىلەندىرىپ، تىپاناقە-تاندىرىپ، يدەيا مەن ارەكەتتى پارتيا ورتالىق كومىيتەتىنىڭ شەشىمەدرىمەن، ورنالاستىرۇلاردە-مەن شىنايى بىرلىككە كەلتىرىپ، ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قىزمەتىن سانالى تۇردە شىنچياڭ قىزمەتىنىڭ كەلەلى جاعدايى تۇرعىسىنان ويلاستىرۇ، جوسپار-لاۋ، ىلگەرىلەتۇ كەرەك.

ۇماجلىس مىنالردى اتاپ كورسەتتى: كەلە-لى جاعداي كوزقاراسىن، جالپى جاعداي كوزقارا-سىن ۇزدىكىسىز نىعايتىپ، جاڭا دامۇ كەزەڭىن تىپاناق ەتىپ، جاڭا دامۇ ۇستانمەن داپەكتىلەندىدە-رىپ، جاڭا دامۇ ارناسىمەن بەلسەنە توسىسىپ، ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قىزمەتىنىڭ كىرىسۇ ۇتۇيىنى مەن كۇش سالۇ ۇتۇيىنىن ەدال تاۋىپ، ەسىرتكە-گە تىمىم سالۇ قىزمەتىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتۇ كەرەك. پارتيانىڭ ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قىزمەتىنە باسشىلىغىن كۇشەيتىپ، ايماق، اۋدان، اۋىل، قىستاق ”تورت دارەجەلى شۇجىيلەردىڭ ەسىرتكىگە تىمىم سالۇدى يەگەرۇ“ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، ەسىرتكىگە تىمىم

(باسى 1 - بەتتە)

جىل سايبىن ونىڭ ۇيىنە كەلىپ تاۋىق باغۇىنا ەجون كورسەتۇمەن بىرگە، وعان تاغى شوجە اكەلىپ بەرە-دى، قازىر زاۋكەن قىستاقى تاۋىق باغۇ شەبەردە-نە اينالىپ، ار جىلى تەك جۇمىرتقا ساتۇندىڭ وزدە-نىن ۇيرىتالاي كىرىس تاۋىپ كەلەدى.

2003 - جىلدان باستاپ، تاۋ چى ىلگەرىندى - كەيىندى 1350دەن استام كەدەي وتباسىنا باغمە-شىلىق تەحنىكاسىن تەگىن ۇيرەتىپ، 30 مىڭنان استام جەتىلگەن شوجە تاراتتى. 20۱4 - جىلى تاۋ چى قوعامنىڭ ار ساللاسىنداغى قامقورشى قايراتكەرلەردى جۇمىلدىرىپ شىنچۇان مەيىر قو-عامىن قۇرىپ، بەلسەندىلىكپەن اقشا، زات جىلۇ جىناپ كەدەي وتباسىتارنا كومەكتەستى.

4 - ايدىڭ 29 - كۇنى تۇستەن كەيىن قارا-مايلى قالاسى قارامايلى رايونى يىڭبىين ۇمالسى جىنىسى جىياۋان الۇمەتتىك اۋماعى ”ماڭغى پارتياعا ىلەسمىز. جاڭا داۋىردە ەڭبەك سىڭى-رەمىز“ دەگەن نەگىزگى تاقىرىپتا ۇگىست - لەكسىا قىمىلىن وتكىزىپ، ار ۇلت تۇرعىندارىن كەلىپ قاتىناسۇعا باۋرادى.

قارامايلى قالالىق ەڭبەك ەرى، جىنىسى جىياۋان الۇمەتتىك اۋماعى پارتكومنىڭ شۇجىي حۇاڭ بىڭيان پارتيا تارىچىن ۇيرەنۇ تارىيەسىمەن ۇشتاستىرىپ، تۇرعىندارعا پارتيانىڭ 100 جىلدىق بەلەسى جانە توكگەرىستىك اعا بۇنىداردىڭ كۇرەس جىكپايالارىن ۇتۇسىندىرىپ، كوپىشلىكتى وزاتتارعا تۇرالانىپ، جاڭا داۋىردە ەڭبەك سە-ڭىرۇگە شابتاندىردى.

”ۇگىت لەكسىيانى تىڭداغاننان كەيىن، مەنىڭ پارتيا تارىچى جونىندەگى نانمىم جانە تۇ-سىنىڭم ۇتپىتى دە تەرەڭدەدى. كوممۇنىستىك پارتيا مۇشەسى رەتىندە، قانداي قىزمەت ورنىدە-دا بولايىق، بۇقارانى كوڭىل تورىنە قويىپ، بۇ-قاراعا ۇتپىتى دە جاقسى قىزمەت وتەۋىمىز كەرەك“، - دەدى وسى الۇمەتتىك اۋماقتىڭ قىز-مەتكەرى ۇ ئىڭلان.

4 - ايدىڭ 28 - كۇنى تۇستەن كەيىن ”ەڭبەك ەرى جانە ۇستا دارىندىلار جاسامپازدە-غى قىزمەت كەڭسەسىنىڭ“ يەگەرى، شىنچياڭ

سالۇ قىزمەتىنىڭ جاۋاپكەر شىلىگىن دارەجە بويىنە-شا تىپاناقتاندىرۇ كەرەك. ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قوسىنى قۇرىلىسىن اقاۋسىز داندىرىپ، كەمەلدەنە-دىرىپ، تۇلعالىق ساپا مەن زاڭ اتقارۇ ورەسىن جاپپاي جوعارىلاتىپ، ادال، پاك، جاۋاپكەرشە-لىك ارقالايتىن تاماشا وبرىزدى اىڭىلەۇ كەرەك. ەسىرتكىگە تىمىم سالۇدىڭ زاڭمەن جونگە سالۇ قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ بو-يىنشا زاڭ اتقارۇدى جۇبەىللەندىرۇ ورەسىن انا-غۇرلىم كۇشەيتىپ، تۇتاس رايونىنىڭ ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قىزمەتىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىنا پار-مەنىدى زاڭمەن جونگە سالۇ قامتاماسىزدىغىن ازىرلەۇ كەرەك.

ۇماجلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: ەسىرتكى جاساۇ بۇيىمدارىن باقلاۇ - باسقارۇ قىزمەتىن انا-غۇرلىم نەرەڭدەتىپ، ەسىرتكى وڭاي جاسالانن جىمپالىق زانتاردىڭ ەسىرتكى جاساۇ ارناسىنا كىر-ۇنىەن قاتاق ساققانۇ كەرەك. ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ بويىنشا ۇتۇيىندى رەتتەۋ - وڭاۋ، ۇلكى كورسەتەتىن ورنى قۇرۇ جانە اۋىل - قىستاقتاردا-غى ەسىرتكى ماسەلەلەرىن جونگە سالۇ سىياقتى 3 ۇتۇرلى ۇتۇيىندى قىزمەتتى اناعۇرلىم ىشكەردە-لمەي تىپاناقتاندىرىپ، رەتتەۋ - وڭاۋ ۋنىمەدىلىگىن كوزبەن كورىپ، قولمەن ۇستاۋعا، باياندى بولۇىنا شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، ۇلكى كورسە-تەتىن ورنى قۇرۇ ارقىلى تۇتاس رايونىمىزدىڭ ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قىزمەتىنىڭ جاڭا بىيىككە كوتەرىلۇىنە جاپپاي جەتەكشىلىك ەتۇ كەرەك. ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ ۇگىت - تارىيەسىن ونان ارى تەرەڭدەتىپ، ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ ۇگىتە-نىڭ تارالۇ كۇشى مەن ئىقال كۇشىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتۇ كەرەك.

اۆتونومىيالى رايوندىق خالىق قۇرىلتايى تۇ-راقتى كومىيتەتنىڭ ورنىباسار مەڭگەرۇشىسى، اۆتونومىيالى رايوندىق ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ كومىيتەتىنىڭ ورنىباسار مەڭگەرۇشىسى باداي »ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قىزمەتىندەگى وزات كولە-سەكتىۋتەر مەن وزات جەكەلەردى ماداقتاۋ - سىلاۋ جونىندەگى خابارلاندىرۇدى« وقىدى. اۋ-تونومىيالى رايونىنىڭ ورنىباسار ۇوراعاسى، اۆتو-نومىيالى رايوندىق ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ كومىيتەتە-نىڭ ورنىباسار مەڭگەرۇشىسى چىن مىڭگو 2020 - جىلغى تۇتاس رايونىنىڭ ەسىرتكىگە تىمىم سالۇ قىز-مەتىنىڭ ورىستەتلىۇ جاعدايىن خابارلاندىردى.

ەڭبەكشىلەر جىرى

□ انار بۇلت / شىنچياڭ گازەتىنىڭ ئىشلىشى ساۋ حۇا

اتىزدا ول جەمىس وسىرەتىن شارۋالاردىڭ جاقسى كۈمەكشىسى؛ ساباقخانادا ول فىقلاسىيەن تارىيە بەرەتىن ۇستاز. ۋىر جىلدا ونىڭ ۋاقتىنىڭ ۇشەن ۋىرى نىسساپارمەن وتەدى. ول: ”ئىپتى دە كوپ ۋاقتىمىدى شىنچياڭنىڭ جەمىس وسىرەتىن شارۋالارىنا ارناعىم كەلەدى، كوپىشلىكتىڭ كىردە-سىن ارتىتىرۇىنا ازدا بولسا كومەگىم تىيسە بۇعان قاتتى قۇانار دەدم“، - دەيدى. ونىڭ اتى سۇڭ فىڭجۇي، ۇزاق ۋاقت ورمان شارۋاشلىعى علمىي زەرتتەۇ قىزمەتىمەن شۇمىلدىانغان نەگىزگى ساتى ىلىم - تەحنىكا قىزمەتكەرى. ”1 - مامىر“ قارسا-ڭىندا وعان مەملەكەتتىك 1 - مامىر ەڭبەك مەدالى بەرىلدى.

54 جاستاعى سۇڭ فىڭجۇي ۱989 - جىلى شىنچياڭ اۋىل شارۋاشلىق داشۆەسىنەن وقۇ تاۋدە-سىپ، سول جىلى شىنچياڭ ورمان شارۋاشلىعى ىلىم اكادەمىياسىنا قىزمەتكە بولىنگەن، 20۱4 - جىلى شىنچياڭ اۋىل شارۋاشلىق داشۆەسىندە جەمىس اعاشتارى ىلىمى بويىنشا دوكتورلىق وقۇن تاۋىسقان، قازىر شىنچياڭ ورمان شارۋاشە-لىعى ىلىم اكادەمىياسى ەكونومىكالىق ورمان زەرتتەۇ ورنى ىلمىي كومىيتەتىنىڭ مەڭگەرۇشىسى، شىنچياڭ اۋىل شارۋاشلىق داشۆەسىنىڭ ماڭيىستىر اسپىرانت جەتەكشىسى. قىزمەتكە قاتىناسقان 30ئەشە جىلدان بەرى سۇڭ فىڭجۇي ىلگەرىندى - كەيىىندى 1۱ تىسۇردە مەملەكەت، ولكىە، مېنىستىرلىك دارەجەلى ىلىم - تەحنىكا العابا-سارلىعى سىيلغىنا، 5 تۇردە مەملەكەتتىك تاپ-قىرلىق پاتەنتىنە يە بولغان، 9 ۇتۇرلى سورت بويىنشا تەكسەرىپ مويىنداۋعا، تۇراقتاندىرۇعا يە بولغان، 27 تۇردە اۆتونومىيالى رايونىنىڭ جەرگە-لىكتى ولىشەمىن جاساعان، 100دەن استام زەرتتەۇ ماقالىسىن جاريالاعان، 3 كاسىبتىك شىعارمانى جازۇعا قاتىناسقان. 20۱2 - جىلى سۇڭ فىڭجۇي مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ ۇكىمەتتىك سىياقسىنا يە

^[1] مەملەكەتتىك 1- مامىر ەڭبەك مەدالىنىڭ يەڭىرى سۇڭ فىڭجۇي جونىندە